

SÖKANDE

HVB Vibor KBT AB, 556455-8020
Ekeby Bruk, Ingång A 1
752 75 Uppsala

Ombud: Chatarina Drape
Tors Väg 5 B
754 40 Uppsala

MOTPARTER

1. Arboga kommun
2. Fagersta kommun
3. Hallstahammars kommun
4. Kungsörs kommun
5. Köpings kommun
6. Norbergs kommun
7. Sala kommun
8. Skinnskattebergs kommun
9. Surahammars kommun

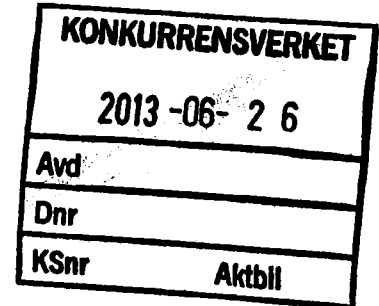
Ombud: Västra Mälardalens kommunalförbund, 222000-1578
Anders Melkersson
Upphandlingsenheten
731 85 Köping

SAKEN

Offentlig upphandling

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ansökningen.

BAKGRUND

Västra Mälardalens kommunalförbund har för Arboga, Fagersta, Hallstahammars, Kungsörs, Köpings, Norberg, Sala, Skinnskattebergs och Surahammars kommuners räkning genomfört en upphandling av HVB-tjänster, diarienummer VMKF-U 2012/50. Förenklat förfarande har tillämpats. Anbudet från HVB Vibor KBT AB förkastades därför att Vibor inte uppfyllde kravet på finansiell och ekonomisk ställning enligt skall-kravet i punkt 2.1.3 i förfrågningsunderlaget.

YRKANDEN M.M.

Vibor yrkar i första hand att upphandling utlyst av Västra Mälardalens kommunalförbund inte avslutas och ramavtal tecknas förrän rättelse sker på så sätt att Vibor bedöms uppfylla upphandlarens krav på stabil ekonomisk bas och därigenom uppfyller kraven för kvalificeringsfas steg 1 och har rätt till en bedömning enligt kvalificeringsfas steg 2 och utvärderingsfas steg 3. I andra hand yrkar Vibor att hela upphandlingen ska göras om och att en ny bedömning görs av om Vibors alla förutsättningar för att uppfylla ett långsiktigt åtagande av det i Vibors anbud angivna erbjudandet.

Kommunerna yrkar i första hand att ansökan avvisas. I andra hand yrkar kommunerna att ansökan avslås. I tredje hand yrkar kommunerna, förutsatt att förvaltningsrättens bedömer att ansökan om överprövning avser kommunerna, godta att Vibor efter förklaring avseende ekonomisk stabilitet i nuläget uppfyller ställda krav på ekonomisk stabilitet .

DOMSKÄL

Frågan om ansökan ska avvisas

Kommunerna har yrkat att ansökan om överprövning ska avvisas därför att Västra Mälardalens kommunalförbund inte har deltagit som upphandlande enhet i upphandlingen, utan endast som ombud för de upphandlande enhet-

erna. Inte heller har kommunalförbundet fattat något beslut i upphandlingen. Förvaltningsrätten bedömer att, även om Vibor i sin ansökan angett Västra Mälardalens Kommunförbund som upphandlande myndighet, det klart framgår att ansökan om överprövning avser den upphandling som företagits av de upphandlande kommunerna. Ansökan ska därför inte avvisas.

Frågan om vilka krav som ställs i upphandlingen

I förfrågningsunderlaget, punkt 2.1.3., Ekonomisk och finansiell ställning, anges bland annat följande.

Leverantören skall ha en för uppdraget stabil ekonomisk bas och skall ha tillräcklig finansiell och ekonomisk ställning samt stabilitet och kapacitet i ekonomiskt hänseende för att kunna utföra uppdraget och uppfylla ett långsiktigt åtagande. Beställaren kommer att utföra kontroll bland annat genom kreditupplysningsföretag. Anbudsgivaren ska vid inhämtande av kreditupplysning kunna ses som stabila.

[...]

En anbudsgivare som inte uppfyller kraven enligt ovan kan ändå antas om denne på annat sätt kan visa att den har ekonomisk styrka att kunna fullgöra uppdraget. Den upphandlande myndigheten förbehåller sig rätten att själva kontrollera och göra en egen bedömning.

[...]

I upphandlingens "Frågor och svar" publicerades bland annat följande fråga och svar den 5 december 2012.

Fråga 25: Hos vilket kreditupplysningsföretag kommer kontrollen av leverantörens ekonomiska och finansiella ställning att kontrolleras? Vilken Ratin ska en anbudsgivare uppnå för att anses uppfylla kravet på ekonomisk och finansiell stabilitet?

Svar: Anbudsgivaren ska vid beställarens inhämtande av kreditupplysning via kreditupplysningsföretaget Intrum Justitia erhålla lägst kreditnivå A för att bedömas ha den ekonomiska styrka som krävs. Anbudsgivare som inte uppnår rating A kan komma att godkännas om man kan lämna en godtag-

bar förklaring till varför ratingen understiger A. Kontroll av rating kommer att göras efter anbudsöppnande. Beställaren förutsätter att leverantören har kännedom om den egna organisationens kreditnivå. I det fall uppsatt kreditnivå inte uppfylls åligger det leverantören att till anbudet bifoga de uppgifter som styrker uppsatt kreditnivå. Den upphandlande myndigheten förbehåller sig rätten att själva kontrollera och göra en egen bedömning.

Vibor har i denna del huvudsakligen anfört följande. Fråga 25 i upphandlingen ställdes och besvarades den 5 december 2012, det vill säga efter den angivna sista dagen för att ställa frågor i upphandlingen. Vibor hade därmed rätt att utgå från att inga fler kompletterande förutsättningar eller preciseringar för upphandlingen tillkom efter den 4 december 2012. Det finns inget hinder för kommunerna att ange en korrekt tidpunkt för när frågan inkom.

Kommunerna har i denna del anfört i huvudsak följande. Av förfrågningsunderlaget framgår att frågor i upphandlingen kan ställas till och med den 4 december 2012 för att kunna besvaras. Det anges också att presumtiva anbudsgivare uppmanas att innan anbud lämnas kontrollera om nya uppgifter om upphandlingen har tillkommit. Kommunernas sista förtydligande i upphandlingen lämnades via "Frågor och svar" den 5 december 2012. Att frågor kan ställas till och med den 4 december 2012 innebär att sent inkomna frågor kan komma att besvaras efter den tidpunkten. Vibor borde, i enlighet med förfrågningsunderlaget, ha kontrollerat om nya uppgifter tillkommit innan anbud lämnades. Sista dag att lämna anbud var den 14 december 2012. Vibors anbud lämnades den 13 december 2012.

Upphandlingsverktyget Tendsign medger inte att frågor ställs efter att angiven tidpunkt passerats, då systemet stänger möjligheterna att ställa frågor. Den datumangivelse som Vibor hänvisar till i sitt yttrande är tidpunkten för när kommunen publicerar avidentifierad fråga samt svar på Tendsign, vilket även kan utläsas av att datum och tid är samma för fråga och svar.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning. Parterna i målet har olika uppfattning i frågan om de krav som följer av svaret på fråga 25 ska gälla i upphandlingen eller inte. Förvaltningsrätten finner att det förvisso anges i Tendsign att frågans datum är den 5 december 2012 kl 21:45. Emellertid har samma tidpunkt angetts för svaret. Kommunerna har redogjort för att upphandlingsverktyget Tendsign inte medger att frågor ställs efter att angiven sista tidpunkt passerats, då systemet stänger möjligheterna att ställa frågor. Datumangivelsen är tidpunkten för när kommunen publicerar avidentifierad fråga samt svar på Tendsign. Förvaltningsrätten finner mot bakgrund av detta att Vibor inte gjort sannolikt att frågan ställdes efter den 4 december 2012. Frågan och svaret ska således anses vara en del av underlaget inför upphandlingen.

Frågan om Vibor uppfyllt kraven på ekonomisk och finansiell stabilitet

Vibor har anfört i huvudsak följande. Bolaget angav i sitt anbud att bolaget uppfyllde det i punkt 2.1.3. i förfrågningsunderlaget uppställda kravet på finansiell och ekonomisk ställning m.m. och bifogade inga handlingar eftersom detta endast efterfrågades för utländska bolag, nystartade bolag och bolag vars ekonomiska ställning garanterades av moderbolag/garant. Vibor har sedan 1997 haft stabil ekonomi, god soliditet och bra siffror i övrigt och bedömde att inga ytterligare dokument behövdes bifogas. Vidare berodde bolagets låga rating vid det aktuella tillfället på att Intrum Justitia ändrade ratingen beroende på att två personer tillkom i Vibors styrelse vilka tidigare samma år varit involverade i en konkurs. Den variabeln är snabbt övergående och den 27 mars 2013 ändrades ratingen igen från B till A. Även kommunerna borde ha kunnat göra bedömningen att Vibors ekonomiska och finansiella styrka var som mycket god. En godtagbar förklaring till den tillfälligt låga ratingnivån borde ansetts föreligga redan vid kommunernas egen kontroll.

Kommunerna har anfört i huvudsak följande. Kommunerna har kontrollerat rating för samtliga anbudsgivare. Av förfrågningsunderlaget med förtydligande framgår att sådan kontroll kommer att ske samt att anbudsgivare som inte uppfyller ställda krav kan antas om man till anbudet bifogar en godtagbar förklaring. Vid kontroll har visats att Vibor inte uppfyller ställt krav och bolaget har inte till sitt anbud bifogat förklaring till den låga ratingen. De uppgifter som Vibor nu uppvisat avseende ekonomisk stabilitet ger en annan bild av bolagets ekonomi, jämfört med tidpunkt för kontroll av ratingnivå.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning. Som framkommit i målet var Vibor ålagt att till anbudet bifoga uppgifter som styrker uppsatt kreditnivå. Bolaget har inte bifogat några sådana uppgifter. Av detta följer att bolaget inte på det sätt som krävts i upphandlingen har visat att det uppfyller kraven på ekonomisk och finansiell ställning. Att rapporten från Intrum Justitia eventuellt innehöll tillräckliga uppgifter för att göra en annan bedömning av bolagets ekonomiska och finansiella ställning föranleder ingen annan bedömning.

Andra anbudsgivare har fått förtydliga sitt anbud, men inte Vibor

Vibor har anfört att fyra andra anbudsgivare fick lämna kompletterande information över en och en halv månad efter anbudslämnandet och att även Vibor borde ha fått göra så.

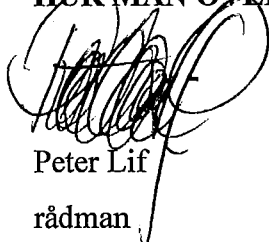
Kommunerna har anfört att de i fall där rating inte kunnat erhållas och/eller där anbudet innehållit dokument för styrkande av ekonomisk ställning men kommunerna ändå varit tveksamma, har årsredovisning eller liknande krävts in. I de fall där rating har kunnat erhållas har inga förtydliganden inhämtats.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning. I 9 kap 8 § första stycket lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU, anges att en upphandlande myndighet får tillåta att en anbudssökande eller anbudsgivare rättar en uppenbar felskrivning eller felräkning eller något annat uppenbart fel i anbudsansökan eller anbudet. I bestämmelsens andra stycke anges att myndigheten får begära att en anbudsansökan eller ett anbud förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning.

Förvaltningsrätten finner att Vibor inte har visat att kommunerna har inhämtat några förtydliganden eller kompletterande uppgifter i situationer liknande bolagets, dvs. där rating kunnat erhållas men inte uppnått efterfrågad nivå. Förvaltningsrätten finner därför att det inte visats att kommunerna genom att inhämta förtydliganden från fyra anbudsgivare men inte från Vibor har brutit mot någon av de grundläggande principerna eller någon annan bestämmelse i LOU.

Sammanfattningsvis kan förvaltningsrätten konstatera att Vibor inte visat att kommunerna genom att förkasta bolagets anbud har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 1 kap 9 § LOU eller mot någon annan bestämmelse i lagen. Förutsättningar för ingripande enligt 16 kap. 6 § LOU saknas därmed.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV3109/1A LOU)

Peter Lif
rådman

Målet har handlagts av Erik Edström.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,

2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1A LOU